

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

343,

CURT THELANDER

EFTERLÄMNAD E DIKTER

840

CENT THEATRE

ETTERLYN/DE BIKTER

CURT THELANDER

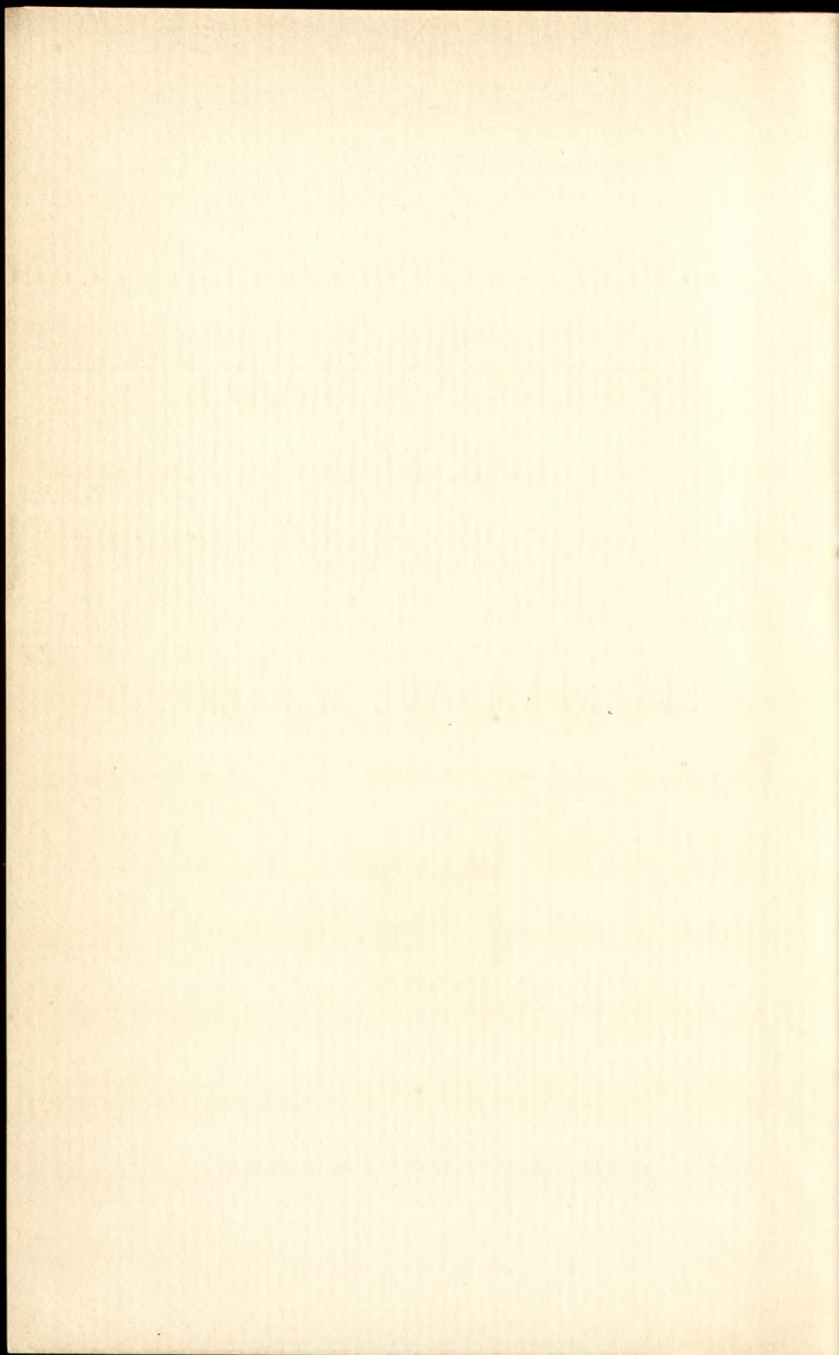
EFTERLÄMNADE DIKTER

STOCKHOLM
WAHLSTRÖM & WIDSTRAND

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

CURT THELANDER

EFTERLÄMNADE DIKTER

EFTERLÄMNADE
DIKTER

AF

CURT THELANDER

STOCKHOLM, WAHLSTRÖM & WIDSTRAND

Pappersleverantör: LESSEBO BOLAG.

M. W. WALLBERG & C:o BOKTRYCKERI, NORRKÖPING 1896.

I aftonsången.

Det götiska templet prälar
i formskön och färgrik prakt,
i gasskenet hvalfvet strålar,
och golfvet är marmorlagdt,
förgyllningar lysa matta
från väggens målade platta
från skimrande korafsats.
I stolarne, glest besatta,
en välklädd skara har plats.

Men nere vid dörrbänken dröja
ett tretal gestalter skyggt,
de trasiga kläderna röja
gatstrykarens yrke styggt.
När dörrarne öppnades senast,
de smögo in här genast
från senhöstkällens regn —
de kommit hit allenast
att finna mot rusket hägn.

Här ha de den sköna värmen
och sittplats i tempelljus,
få torka den drypande ärmen
under körsång och orgelbrus . . .
Och sedan, förrn orgelen tiger,
predikostolen bestiger
herr presten vid ljud af koral
och stunden till andakt viger
med böner och högstämtdt tal.

Än skärande kallt profetiskt
det ljuder om järnhård lag,
än svärmande högpoetiskt
med bildpraktigt föredrag.
Men tiggaren, höjs honom modet
vid talet om korset och blodet,
som läker syndernas ärr?
Jag ville så gärna tro det,
men mäktar ej tro det, tyvärr.

Sitt intryck de orden förfela
på dem som af tröst ha behof,
de se i det klingande hela
ett hjärtlost vältalighetsprof,
där skönhet med isköld sig enar,
som golfvet, trots färgvarma stenar,
känns kallt genom trasig sko . . .
Först psalmsången ljufligt lenar
och söfver hjärtat till ro,

De mäktiga tonerna gripa
med underlig makt ens bröst,
hvar glänsande orgelpipa
tycks äga en ängels röst.
På altareskåpet af eke
man möter en bild af den bleke
försmäktande smärtornas man.
Han släcker ej rykande veke
och krossar ej röet, han . . .

När gudstjänsten sen är till ända,
småpratande hvar till sitt
de kyrkobesökande vända.
Därute regnar det stridt.
De hemlösa, dröjande stå de
på praktfullt tempelområde
och skåda mot färgvarma hvalf.
Sist smyga de ut. Hvert gå de?
På tröskeln den siste skalf. —

Det var ju till syndens trälar,
försjunkna i natt och nöd
till arma bekymrade själar,
som Mästarens budskap ljöd!
Hans kyrka — försöker hon samla
just dem som i mörker famla,
som hennes Herre befallt,
de arma, de sjuka, de gamla,
de lastfulla framför allt?

Hvad batar till Gud att skria,
om själf man för världen är fal,
ens bön är en litania
ens gudstjänst en ritual?
Res gärna med skönhetssinne
mot himmelen korsprydd tinne,
kupoler i höjden hvälf!
Hvad batar väl det — om därinne
man tillber i lycka sig själf?

Vårafton.

Öfver skogskonturen
börjar västern lysa
och i svarta mulln vid muren
snödroppstånden frysa.

Kastas brandröd dager
genom fönstrets ruta,
hvarje ting en strålfod tager,
glasen blixtar skjuta.

Kronans kläppar alla
gyllne ljuset bryta,
så att regnbågsfläckar falla
på tapetens yta.

Öppen glasveranda
vidsträckt utsikt lämnar: —
solens strålar purpurranda
molnets vägg, som remnar;

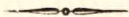
trädskelettens spröda
kvistnät liksom gallrar
af det himmelskt rena röda,
som där bakom dallrar;

nabohusens timmer
håller skenet bundet,
och i pärlmorfärgadt skimmer
ligger Långholmssundet;

nygräfd trädgårdssängen
står i grannens täppa,
där i vattnet sina hängen
strandens pilar släppa.

Men med ens man känner
solvarm stämning härjad,
mörknad himmel högt sig spänner
kyligt grönblåfärgad. —

Flyktig fägring, brådsnabb ljusning
bilda vårens kvällar,
och till känslan af förtjusning
den af sorg sig sällar.

Se, det våras!

Se, det våras —
vinter var det nyss!
Träden tåras
under solens kyss.
Lyss, till sorlet lyss
af de tvärs och kryss
skurna ränn'lar, som i sanden spåras!

Nästan naken
står naturen än,
och från taken
droppar drifvan, men
hör! på nytt igen
drillar vingad vän,
drillar rymdens lärka våren vaken.

Och den spåde
sparfven kvittrar sitt
jubelkväde:
kvi-vi-vi-vi-vitt --
medan, mornad blidt,
våren milavidt
sår i näjden ut sitt blomstersäde.

Blyga sippor
snart i backen stå
och i knippor
gyllenvifvor små;
lösta bäckar gå,
hvilka spegla få
pilens hängen säljens blomstervippor.

O du klara,
nordens vackra vår,
underbara
tid, då lifvet rår,
hur i vinterns spår
du med tjusning slår —
men hur kort din fägrings fröjder vara!

Naturen och sången.

I sångaraningar, kära vänner,
som andaktsgripen min själ bekänner —

i dagar dystra, i vinterdagar,
då nordanstormen därute klagar

och regnet smattrar mot fönsterrutan —
hvad vore lifvet mig er förutan!

I sänken eder på irisvingen
och sol och sommar den frusne bringen.

I gifven vingar åt fantasien,
de bundna stämningar I befrien.

När ögat slutes, en bild jag fångar . . .
Hur rymden ljusnar! Hvad luften ångar!

Upp i min låga, min kvafva kammar
sig resa skyhöga furustammar.

Hör, klara toner min själ förnimmer,
se, färger växla i regnbågsskimmer!

Jag skönjer verklighet, halft förvånad,
i minnets grönska, i hoppets blånad,

och lycklig sitter den stackars fången
och tror sig måla naturen i sången.

* * *

Så dag helt sakta till dag sig länkar
in skiner vårsol på stugubänkar.

Det ljusnar stilla till sommartider,
och dagen fram genom jubel skrider.

Som förr af lågande längtan buren
jag ströfvar ensam i vildnaturen.

Mig bröstet häfves, mitt öga dricker,
naturens härlighet vederkvicker.

Med verkligheten jag får beröring,
får se dess saftiga penselföring.

Då förefaller hvar härmning vara
en suddig barnkammarmålning bara . . .

Ack, allt hvad människan frambesvärjer
är brutna ljud eller matta färger!

Hvad båtar sjunga, hvad båtar bikta,
när ord och tankar och toner svikta

inför den lefvandegjorda sången:
urbärgen, dälderna, vattensprången! —

Då, tycks mig, ropar en röst ur skogen:
gör med den sången dig rätt förtrogen!

Stig upp på bärgen och kring dig blicka,
gå ned i dalen, där blommor nicka;

dröj invid randen af vattenfallet,
låt kinden kylas af pärlesvallet;

och hvad du fåfängt som helt sökt fatta,
i sina delar du lär dig skatta!

* * *

Den bild jag ville se frambesvuren,
här är den: människan i naturen.

Där får med lefvande lust hon lära
att mästra glädjen och sorgen bära.

Där möter mycket att eftersinna.
Där skall i tallösa fall hon finna,

hur mångt, som prålar i färger bjärta,
i grunden är en bemantlad smärta;

hur mångt, som sårar, dock innerst inne
ej sällan döljer ett dufvosinne;

hur allt, skogssusning och fågelsånger,
i djupet andas en lönlig ånger.

Så långt hon blickar, hon skiftning spanar,
från ljusa lönnar till mörka granar.

Där bäcken sorlar, där blommor sippan,
men tallen rest sig på kala klippan.

Det är förunderligt! Krafter strömma
ur rymdens vidder, ur skogens gömma.

Och framtidshoppet, hur helt begravet
får lif på nytt — vid en blick på hafvet.

* * *

Nu kan jag fatta det underbara,
kan måla kanske med färger klara;

kan måla lunden och måla viken
och sätta orden till vågmusiken;

kan sinnets stormar i sången stilla,
det stora se i det skenbart lilla;

och allt som tynger och allt som aggar
vid lyrans slag jag till hvila vaggas.

* * *

Blott du, natur, kan — i skönhetsruset —
förlika fången med fångahuset!

Till en moderlig vän

den 25 december 1893.

Naturen sjönk förstulen
i blida vinterdvalan . . .
Hvad det är skönt, när bärg och kullar hvitna!
På arbetsåret julen
med helgd och med hugsvalan
till sinnen nalkas, släpande, förslitna.
Väl stå af frosten bitna
violerna och tvina.
Men glädjens blomster trifvas
i hjärtedjup, som lifvas
af kärlekskällors språng, som aldrig sina.
Ej hjärtevärmens svalnar,
fast livvets vinter kommer, hjässan kalnar.

När lif af domning fattats,
när kala ligga landen,
hur julsnön breder öfver allt en ljusning!
När lifsarbetet mattats,
med hvilans helg för handen,
hur sinnet fylls af fridens stilla tjusning!
Som oceanens brusning
man hör i musselskalet,
så, minnets skal vid öra,
du lifvets brus kan höra,
när du i dag går in i sjuttitalet.
Hur ljuft att, seglet refvadt,
till stormar lyssna, dem man genomlevvat!

Om färre eller flere
bli stegen här i lifvet,
hvarmed vi stappla mot den vissa båren,
vi veta: allt härnere
är oss till båtnad gifvet —
och detta är behållningen af åren.
Ej löjet eller tåren
försvinna från oss spårlöst.

Vi skratta och vi gråta
och lära: livvets gåta
för tanken är olöslig ej, blott svårlöst.
Vi lösningen oss närma,
ju mer från tingens yta vi oss fjärma.

Du firat längesedan
din ålders höstdagjämning,
och nu är livvets vintersolstånd inne.
Dröj, jul som kommit redan,
med fager helgdagsstämning
för livvet kvar i åldrigt barnasinne!
Likt julljus kärlek brinne,
likt julfröjd friden bide
i hemmet kring den kära . . .
tills timmen sist är nära,
då dödens ängel, livvets broder blide,
den matta lågan släcker —
och evighetens nyårsmorgon bräcker.

I Påboda.

I.

Östersolen strålar grannt.
Lat med sträckta tassar
husets katt på trappans kant
njutningsfullt sig gassar,
gårdens dufvor slå en lof,
och vid timrad koja
Leo, lysten efter rof,
rasslar med sin boja.

Luften morgonkylan mist,
ännu allt är stilla,
trädens fåglar små på kvist
börjat lifligt drilla.

Allt i rika färgers spel
skimrar morgontidigt,
minsta strå sin daggjuvel
balanserar smidigt.

Boningshus och gårdsparti,
skyn och molnens segling
blixtra oss till mötes i
silfverkulans spegling.
Rymdens svalor friska tag
skjuta fart och skria,
och till blommornas behag
fjärilarna fria.

Liljesängen lyser fin,
rosor och reseda
blygt förstärkta af jasmin
vällukt vida breda.
Löfkojkullen dofter ger
som af starka kryddor,
trädens massor tynga ner
låga vinlöfshyddor.

Silfverpopplarna, som likt
sida fanor svaja
och sin snö i luften rikt
solbelysta vaja,
än, med alla blad i dans
skimmerhvita vifta,
än i grågrön sidenglans
smidigt böjda, skifta.

Från en äng, som mejats af,
gnäggas det och bölas,
och förbi i muntert traf
rulla höga hölass.
Hästarne i djupa drag
vädra fyllda bingar.
Klart från smedjan släggans slag
emot städet klingar.

II.

Mörk en strimma skymtar skogen.
Skärpt af ljuset hvarje sak
skönjs på slätten jämn och rak:
laduhus med folk på logen,
fält med plöjare vid plogen
grannt i grönskan tegeltak.

Ängen blommar, länge slagen,
vinden stryker fält med korn,
kalfvar små med näpna horn
hoppa muntert kring i hagen.
Fjärran skiner klart som dagen
Söderåkra kyrkotorn.

Mellan tegar skiftningsfulle
böljande åt skogen till,
väderkvarnen vingestill
står och väger på sin kulle,
där bland blommor vältens rulle
hvilat jämte harf och bill.

Inifrån de gula gården
höres mellan fulla ax
sparfvars kvitter, kråkors krax,
som, af skrämmans slag med svärden
oberörda, styra färden
öfver fälten dagligdags.

Stora eken står vid grinden
och, bredvid sitt spejarkall,
troget skuggar blommig vall;
medan askarna och linden
sakta vajande för vinden
lyss till dikesdroppets fall.

Lätta moln i glesa hopar
drifva solen brådt förbi:
stundom, bäst hon strålar fri,
mörk en skugga näjden sopar.
Svagt ur brynet göken ropar,
hettan börjar större bli.

III.

Skymning sjunker öfver land och haf.
Som förklarad låg där näjden nyss,
glittrande och glad i glöden af
solens afskedskyss.

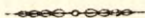
Nu hon dalat bakom hed och hult,
kylig kännes luften mot min kind,
och i askens krona vemodsfult
bläddrar kvällens vind.

Strimmig aftonhimmel daggen spillt,
och i väster mellan löfvig gren
skiner, som från fjärran vådeld, vildt
fram ett brandrödt sken.

Rätt i öster aftonstjärnan klart
rinner upp, en fästets ädelsten;
mellan gafvelspetsens popplar snart
står hon, silfverren.

Ännu syns af Kalmarsund en skynt,
slappt ett segel in mot stranden styr,
och i fjärran, just dit blicken rymt,
blinkar Ölands fyr.

Månen lik en skifva af metall
glansig sitter i det svala blå.
Lent i skuggor svepes näjden all,
natten faller på.

Lycka.

Djupt i skogen tvänne stämmor bjuda.
Stoftets lof den ena höja vill —
men i vindens gång, i fågelns drill
gudsförkunnelser odödligt ljuda.

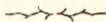
Djupt i hjärtat tvänne makter vaka.
Själviskhetens makt den ena är —
men den andra tröstligt vittne bär
om att kunna helt sig själf försaka.

Lycklig den, åt hvilken vardt förunnadt
få i skapelsen förnimma Gud!
Lycklig den, hvars hjärtas kärleksbud
världen med sitt ve ej tysta kunnat!

Han kan skilja verklighet och villa,
honom är naturen en tydlig skrift,
där han läser Herren Guds bedrift
uti allt, det stora med det lilla.

Han har svar för hjärtats alla frågor,
hvad han älskar får han göra fritt,
utan sorg kan han försaka sitt
och med glädje lida lifvets plågor.

Lindra nöden, trösta dem som klaga,
och i allt Guds godhet se igen
samt, förblödande, bekänna den —
det är lycka. Gifva, icke taga!

Höststämning.

(Karön 11 Augusti 1890.)

Tyst jag sitter,
sänkt i skådning af motivet,
medan rundt omkring mig spritter
karölifvet,
dämpadt halft af stridt augustiregn.
Våra vackra illusioner ramlat —
det blef dagsregn. Under tak, i hägn
schweizeriet alla nu församlat.

Här de stimma
för att skingra sin förstämning,
och i eftermiddagstimma
än en lämning
utaf solskensfester ligger bredd
öfver Karöns schweizeriveranda.
Muntherheten håller sig beredd
att i vemodstrycket frisk sig blanda.

Kaffebrickor

vandra mellan borden burna
nätt af täcka blekingsflickor.
Sockerurna,
silfverkanna, skål och löftunn kopp
blänka treffligt, hvart man blicken vänder;
örat, ögat fånga festligt opp
skedars slammer, skratt — och hvita tänder.

Regnets smatter,
takets dropp på trappans stenar
och musik och prat och snatter,
allt sig enar
om att ge en hemlik stämmingsstund.
Visst syns himlahvalfvet tröslöst mulna,
grön ännu står likväl björkelund,
kanske nästa gång han börjat gulna.

Röster ropa
klart ur mina tankars vimmel.
För mitt öga flyta hopa
haf och himmel,
smälta samman luft och löfparti.
Ryekt ur hvardagslifvets enahanda
sitter jag i stilla drömmeri
här på Karöns schweizeriveranda.

Halft i hägring,
medan glammet högre når mig,
med ett vackert minnes fågring
tanken slår mig:
hösten, trefnans årstid, kommer snart. --
Aldrig höstens kulnad jag beklagar,
men om hösten varder uppenbart,
hur vi användt våra sommandagar.

Till en ung flicka

med Andersens sagor.

Du låter diktens värld dig väl behaga,
där flickan drömmer om sin sagoprins;
men glöm ej därför verkligheten — minns
att äfven lifvet är en vacker saga!

»Vår tid är äfventyrens tid.» — Att klaga
på tidens brister, därmed föga vinns.
Ack, se dig kring: så långt som lifvet finns,
finns ock ett underverk att iakttaga.

En saga är ju blott ett diktadt skal
omkring en sann, en lätt förborgad kärna,
är höljet kring en hemlighet allenast.

Men skalet knäck — och undret sker dig genast:
fram springer språksam poesiens tärna
och öppnar verklighetens bildersal.

Själarnas suckan.

Du Herrens dag, vi älska dig med fog,
om hvilken skalder och profeter sia,
då hvarje svärd skall hamras ut till lia
och hvarje spjutspets smidas om till plog,

då späda lammet, vilsefördt i skog,
skall utan men varginnans spenar dia,
då intet vilddjur skall af hunger skria,
men hinden leka trygg vid björnens bog.

Du Herrens dag, vi hafva drömt dig nog! —
Skall hvarje släkte vara en kopia
af det förgångna, som i plågor dog?

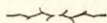
När mäkta vi från syndens slagg oss fria —
när läks det sår, oss Herren slog?
När skall fullbordas andens profetia?

Ingifvelsen.

När med musik i förbund
den mänskliga sången förklingar,
dricker i svalkande drag
örat de härliga ljud.
Tiden en evighetsstund
åt människosjälarna bringar,
ljuftigt om sol och om dag
bära oss tonerna bud.

Så, när en salig sekund
ingifvelsen anden bevingar,
lossas vår längtan ett slag,
faller förgängelsens skrud.
Anden mot andarnas grund
med jubel ur bojorna svingar,
glömsk af sitt jordiska jag
söker och finner han — Gud.

Villa Svanlund.

Ronneby.

Ett litet bländhvitt hus med frontespis —
dess rappning lyser redan långt från vägen!
Min granna sommarbostad från i fjor,
vid ån och ångbåtsbryggan väl belägen!

En inbyggd, treflig gård med blomparterr,
en gråstenstrappa, trädgårdsbord och stolar,
där skönt bland astrars och pensées mängd
man makligt i septemberdag sig solar!

Det stora magasinets höga vägg,
som helt begränsar gårdens ena sida,
är sommargrannt med grön spalier beklädd
af vildvinsrankor, väldiga och vida.

Den vetter rakt mot söder. Solens sken
står hela dagen på det bjärta gröna,
som nu mot hösten tagit upp i sig
gult och orange och rödt i färger sköna.

Det vilda vin i solens skarpa ljus
gör nästan blind — men blicken ändock drager;
och ger ett återsken i ljust och grönt —
en arbetssporrande och dämpad dager.

Och när septembermånen stilla går
ur moln i kyligt dunkla kvällens timma,
spinnns likt ett nät, som darrar på spaliern,
då strålarne den mörka vägg bestrimma . . .

Det hela tycks, jag vet ej rätt hvarför,
här upp i Norden passa klenst i stycke;
det har, så förefaller det nu mig,
ett alltför varmt, ett nästan sydländskt tycke.

Men invid gafveln är en liten vrå,
en grön och skuggig putsad vrå bland planken;
där med min Almqvist trufdes jag så godt
och näring fann för fantasin och tanken. —

O solskenshem, o lugna höstedar,
som stupade mot hvilans vintertider,
uti min hågkomst lefven I dock kvar,
hur mycket än mig utur minnet glider!

Till
Herr D:r C. D. af Wirsén.

Den 9 december 1892.

I mångas namn.

V i, som i dalen vandra,
en sångmö särskildt korat,
som, kvinnlig framför andra,
har läkt, men aldrig sårat.
Med bo i helgedomar,
hon liknar fridsam dufva;
hon liknar ängens tufva,
som, fastän trampad, blommar.

Din är hon. Du har sjungit —
och toner silfverfina
ur strängaspelet sprungit,
hvars välljud aldrig sina.
Som vildpenséens sammet
sig får i skurar skölja
vår själ i rytmisk bölja
får skaka af sig slammet.

Du sökt att nästen reda
åt själar fågelskygga,
det ädelt svaga freda,
det ljufvas välde trygga.
I oskuldsrena dikter,
i andaktssköna psalmer
hvad sus af Edens palmer,
hvad blyga änglabikter!

O fröjd att mäkta sjunga!
Som sol ur skyar bryter,
så sången sorg och tunga
i lust och klarhet byter.
Och faller tingens slöja —
hvad jubel! Sångens svanor
få nya segerbanor
i ändlöst tonhaf plöja.

I dag vi ej förgäta
hos Dig med tanken stanna.
Vi velat vildgrönt fläta
i lagern kring Din panna.
Men ute börjat snöga —
naturen vill själf Dig fira:
vill allt i snöhvitt sira
för oskuldssångarns öga.

Ja, hell den rena lyra,
hvars toner vittne bära
om allt det himmelskt dyra,
om allt det jordiskt skära, —
som, tolk för idealen
och barnsligt friska fröjder,
är stämd på livvets höjder
och hörs ändå i dalen!

Lördagsafton.

Solen sjunker, — bort i väster re'n
flammar himlen af ett gulrödt sken,
och i solnedgångens bjärta brand
ligga aftonstilla sjö och land.

Heta dagen har nu nått sitt slut,
arbetsveckan är nu sträfvad ut.
Ljufligt höres rättarklockans ljud,
bringa åt de trötte kvällsvardsbud.

Hemåt vänder skördefolk i flock —
lien kastad öfver vadmalsrock.
Oxarna i hagen släppts på bet,
råma ljudligt af förnöjsamhet.

Fram på gården är det stilla id:
husmor stänger luckorna i tid,
gångar krattas, blommor tagas af
till en söndagskrans på lillens graf.

Katten lapar mjölk på förstubron,
vatten pumpas upp i drickeshon;
hästar vattnas, sörpla i sig brådt,
gnägga glädtigt högt och vrenskas smått.

Bort på rundeln spolas vagnen ren,
glänser blank i aftonsolens sken.
Allt är stilla, allting är i lag —
och i morgon är det hvilodag.

Ofvanför vattenfallet.

Där stupar floden ned från klippans hall —
till skum dess massor sig i fallet bryta.
De fylla nejden med sitt dån — de ryta,
och berg och skogar gifva återskall.

Hvad djupet gömmer yppar ej dess yta.
Så skenbart lugn, så stilla, klar och kall
som aldrig förr syns floden fredligt flyta —
just här vid själfva randen af sitt fall.

Så är det ock i händelsernas fåra:
revolutioner, rensningstider svåra,
som kanske på en värld förändra formen,

de komma *då*, när allting vill bedåra,
när allt är dödsstillt . . . Men de vise spåra
just häri tecknet — lugnet före stormen.

När fruktträden blommar.

Vid nyafslutad vårkampanj
stå hägg och hagtorn och kastanj
i blomsterhvitt på ängen.
I parken, fylld af fågelljud,
narcisser i sin fagra skrud,
gräddfärgade tulpaner kring bassängen.

Det doftar starkt af hyacint,
och blicken sig förlorar blindt
bland svala blomsterfälten.
I tunga massor, gren vid gren,
ha hela drifvor af syren
långs muren knutit sina blekblå bälten.

Men skönast dock i blomning späd,
terassens frukt och körsbärsträd
sig slöjat brudligt fina.
I skärt, i hvitt, i violett
så slösande har allt sig klädt
och bjuder honung fjärlarna och bina.

Den hvita blom-arkitekturn
står fast och klar mot blå azurn
i majfrisk morgonfäring:
ett luftigt diktens drömpalats,
som på en vink förverkligats —
en plötsligt jordfast himmelsk skönhetshägring.

Du vårens prakt, som rik och full
har manats fram ur frostig mull
för några korta stunder,
i dig jag ser en vän och mild
och genomskinlig sinnebild
af *andens* skärhet, lifvets högsta under!

Hvad renast och hvad skönast låg
i obefläckad gossehåg,
i menlöst ungmösinne,
det liknar dig — så hvit så skär
som du vår första kärlek är,
då unga hjärtans blomningstid är inne.

Vi bida broderligt och huldt
och sången siar aningsfullt:
en Herrens dag skall randas,
en dag af frid, om än fördröjd,
då allt i världen skall, o fröjd,
af kärlek, ljus och skönhet genomandas —

en dag, då spjutet tröstligt nog
skall smidas om till såddens plog
som svärd till skördens skära,
då, ej en valplats kall och karg
men Edens lustgård, lamm och varg
i endräkt betande vår jord skall bära.

I årets som i livvets vår
ett löfte alltet genomgår
om oskuldsmorgonväkten.
Naturen, vårligt pånyttfödd,
skall då af ingen höst förödd
i skuldlös glädje famna rena slakten.

O, är det ej, som både allt,
hvar ädel själ, hvar skön gestalt:
Från oss det onda vike! —
som om naturen sin stumhet tvång
och skönt, i färg, i doft, i klang
bönfölle klart: Tillkomme, Gud, ditt rike!

Efter regnet.

Solen plötsligt ur skyar blänker
fram och skänker
näjden gnistrande ljus, och ljum
sista droppen af regnet stänker
emot rutorna i mitt rum.

Bågen timrad af regn och strålar
praktfullt prålar
spänd å luftiga hvalfvet lätt:
ädelrödt och orange sig målar
jämte klargrönt och violett.

Tvagen ren af den skumma skuren
står naturen
uti fullaste fågring fram.
Ut jag flyger — en trast ur buren,
som ett frihetens ord förnam.

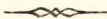
Medan, liksom med andefingrar
ljuset skingrar
molnens flyktande mörka tropp,
följer foten där vägen slingrar
mellan parker mot kullen opp.

Ån, ej längre på vatten länsad,
går begränsad
vänt af tufvornas våta ljung.
Luften grundligt af regnet rensad
är ej tryckande mer och tung.

Georginernas bjärta bollar
öfversållar
solen rikt med ett glittersvall,
när af färger ett spel hon trollar
fram ur dropparnas bergkristall.

Regnvåt lilja i snöglans glindrar,
rosen tindrar
i rubinröda färger grannt.
Minsta grässtrå ej detta hindrar
få att gunga sin diamant.

Och som skapelsen fått sig löga,
från det höga
vederkvickelse fånga fått,
får det törstande mänskoöga
dricka skönhet i ymnigt mått.

Vid stängningen af Ronneby
allm. läroverk

den 2 juni 1893.

I anledning af dess indragning.

Backens bokar nyutslagna,
i jungfrulig vårlig dräkt,
fläta, friskt af skurar tvagna,
ljusa hvalf i morgonväkt.
Juni kommit. Dagen tjusar
på ett sätt man vet ej hur.
Och en doft, som rent af rusar,
lockar ut i Guds natur.

Skolafslutning i förening
med examen försiggår.
Det är slut i dubbel mening
på ett ädelt arbetsår.
Skolan nu för sista gången
ser sin sista gosseflock . . .
Förrn hon stänges, bjuder sången
några enkla toner dock!

Här har hjärtlig omsorg ägnats
känslbrodd och tankeskott,
släkte efter släkte hägnats,
kommit, fostrats, vuxit, gått.
Hur än ute vintrar tunga
följt i tunga höstars spår,
här bland skaror stadigt unga
rådt en stadigt spänstig vår.

Ofta har en brådförnummen
mäktig hägring, en minut
lägrande i lärorummen,
vidgat deras väggar ut,
när af skuggor de befolkats
ur historiens helgedom,
när naturens storhet tolkats
i en sippas blad och blom.

Ofta har i syner klara
diktens lif för blicken stått,
ha sin glans att uppenbara,
högre världar själen nått.
Helga stund, som allt betvingar,
då en ande barnasund
första gången späda vingar
lyfter för en kort sekund!

Hvilka rika möjligheter,
slutna än i barnens tvång:
lärkor som mot solig eter
skola stiga under sång! . . .
Kanske du i valet tvekar
mellan hvad som skönast är:
gossens första tankelekar,
mannens kamp i ljusets här.

Månget stordåd, tiden firat
och med jubel tagit mot,
ur ett ringa frö har spirat,
som i skolan slagit rot.
Hvarje skola, må hon dela
åt ett fåtal blott sin vård,
var och är och blir dock hela
mänsklighetens plantegård.

Hur skall äringen belöna
plantarenas möda lång? —
Några af de fällda fröna
skola, vordna träd en gång,
skugga skänka, frukter gifva
kanske hundrafaldt igen
och med doft och sånger lifva
och i döden gagna än.

Andra, telningar i knoppning
tyna bort helt oförtänkt,
likt en svällande förhoppning,
som bedrägligt våren skänkt.
Gud är den som växten gifver.
Sen du troget sått din säd,
såningsman, hur än det blifver,
dig åt sköna skördar gläd!

* * *

Hvad jag nu, då för de unga
skolan sluta skall sin famn,
har i tvekan vågat sjunga,
det har skett i mångas namn.
Ej jag återknyter ensam
minnets krans, på taggar tom,
hvilken, en gång ljuft gemensam,
nu är skiftad egendom.

Vi som här ha suttit samman,
vi som här ha stått i lag,
låt oss vid gamla flamman
värma oss på nytt i dag!
För vårt inre öga växa,
morgonljus och linjevekt,
rummen, där vi lärt vår läxa
poppelplanen, där vi lekt.

Vänner! skall oss tiden unna
glädjen att, ett ringa grand,
med vår gärning tjäna kunna
detta kära sköna land?

Ingen svarar. Minnesmärket
yppa skall det på vår graf.

*Men vår tack till läroverket
för det goda det oss gaf!*

Sommarlof.

Som en fågel sluppen ur sitt häkte,
så ur skolans tvång det unga släkte
ilar ut till feriefrihet skön.

Ack, likt lägerhvilan efter striden
följer på den tunga vintertiden
— leken efter läxan —

sommarlofvet nu som mödans lön.

Hör, det kallar — o hvad skall det bringa?
Tio-veckor — tänk — och läxor inga!
Blotta tanken tänder eld i blod.
Skolan lugnt få afskedsblickar sända —
att till hösten villigt återvända
med en skatt af minnen,
kraft och helse, lust och arbetsmod!

Ut till landet! — Hur i morgonljuset
grönskan skiner kring det kända huset!
Skärt i blomning körsbärsträden stå.
Från sin kulle viftar väderkvarnen
välkomsthälsning till de yra barnen,
solen tyckes dansa,
dalen doftar, rymdens fåglar slå.

Vädrande en treffig sammanvaro,
ren vid trädgårdsluckan möter Karo
med ett muntert igänkänningskall.
Af hans glada krumsprång alla lifvas,
då de första timmarna fördrifvas
med en rund kring fälten
och besök i ladugård och stall.

Hundra saker kräfva ses och höras,
hundra nya tarfva undangöras —
tiden ej på villkor räcka vill.
Krocketplan och badplats skola väljas,
bågar rustas upp och pilar täljas,
taflan åter ringas,
barkskepp riggas, sällträan yxas till.

Nyfärgstruken bidar segelbåten
blågul flagga att förhöja ståten,
dufhustornet väntar på sin tupp.
Ja — och hamnarbetena vid stranden!
Ny kanal skall gräfvast ut i sanden,
nya slussar byggas
och de fjorårsgamla rensas upp . . .

O hvad nöjen! Kära unga vänner,
eder skald med tjusning igenkänner
sina egna ljusa barndomsdar.
Blåbärsplockningen i dunkla hagar,
skärgårdsfärder under heta dagar,
dans kring sirad majstång,
bad och kapprodd — allt, hur gladt det var!

Medan sommarn så i fröjd förflyter,
barnasjälen friska frukter knyter,
med naturens frukter tätt i släkt.
Medan solen kinden vackert bryner,
målar hoppet glada framtidssyner,
pröfvar tanken vingen,
nynnar känslan sina sånger käckt.

Inga mörka dagar vill jag sia,
men jag vet: I mäkten ej er fria
ur bekymrens efterhängsna garn.
Därför, vänner, för de långa åren
tagen vara på den korta våren
och den korta sommarn,
medan än I ären glada barn!

Ämnesval.

Vet ni, om jag fått
på min arfvelott
att i färg och samljud fira stort och smått —
vare sig nu i
friluftsmåleri
eller toners lek i rytm och melodi —

vet ni, hvad jag då
haft att välja på? —
Färg i gröna skogen, färg i bölja blå,
ton i löfvens sus,
ton i böljebrus,
dalen full af välljud, höjden full af ljus!

Då om någonsin
lade jag mig vinn
om att söka få i bild och visa in,
få i flykten fatt
och försinnligadt
något af naturens rika skönhetskatt.

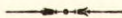
Allt vill vara med:
blommig ljung på hed
västanvindens gång i öppen segelled;
litet fågeldrill
solsken i april,
biens surr i kupan, doft af täppans dill;

litet svensk natur,
björk och gran och fur,
vårens klara himmel, höstens ur och skur;
djupa skogars djur,
älge-ko och tjur,
bergens återskall vid stöt i jägarlur;

nordiskt sceneri:
naket klipparti,
furumoens smärta pelargalleri,
sofvande kristall,
dån af forsens fall,
natt i ödemarken, stjärneklar och kall.

Eller vet ni hvad?
Månskenspromenad
med en vän i skogen under bokars blad;
fågelserenad,
nympfers blyga bad,
bäckens sång och källans, snöhvit skumkaskad.

Ja — och kärleks val,
ljufva hjärtequal
sorgor utan namn och fröjder utan tal . . .
Därtill visst jag stal
i en enslig dal
någon melodi af nordens näktergal.

Oktoberstämning.

Motiv från Humlegården.

En rest af skönhet bärgats,
fast skönhetstiden flytt.
Hur trädens kronor färgats
i härlighet på nytt,
där de i skum Oktober
mot gult, orange, cinober
sin sommargrönska bytt!

Kring frusna björkar sväfvar
en dunlätt sky, där de
som fina spindelväfvar
aflöfvade sig te,
De lösa löf i hopar
en vindpust sammansopar
i glesnad lindallé.

Där gatorna en ringel
kring Humlegården slå
med dämpadt spårvagnspingel,
i afståndstoner blå
en stenhussmassa växer
med rader af reflexer
från fönsterkupor små.

Som solen sänks, bestrålar
hon här och hvar ett hus
hvars fönsterrad hon målar
i aftonrodnadsljus,
fördunklande dess grannes,
samt sprider kring Johannes
ett saffransfärgadt ljus.

I gyllne mellandagar
det spelar, likasom
bland löf, dem hösten lagrar,
det gula skiftar om.
Hur huldt det sinnet smeker,
i varma toner leker
och bleknar småningom!

Ur tak-konturers vimmel
och skorstenshattars mängd,
mot rosig aftonhimmel
af azur genomsprängd,
sin spira, smärt och smäcker
Johanneskyrkan sträcker
som mot en himmelsk ängd.

Det mörknar. Dagen släckes,
och näjden efter hand
med skymningsflor betäckes,
men som af eld ett band
ses under molnig slöja
en klargul strimma dröja
vid västerhvalfvets rand.

Stugan.

Nere vid stranden står en stuga,
liten och låg och af ålder grå.
Utanföre i vinden buga
sviktande ax och stripigt strå.
Flinkt i förbiflytande å
sköljer vattnet kullriga stenar,
och de grönskande almarnes grenar
till den öppnade dörren nå.

Inne sitter en gammal kvinna
vid sin surrande slitna rock,
började tidigt i morse spinna,
spinner ännu i kvällen dock;
medan sorlande barnaflock
lekande sprider sig omkring spisen,
där i rad på den hvita frisen
skönjas skinande kopparlock.

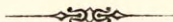
Fönstren vetta ut emot forsen,
glittrande böljorna ila i sträck,
och de klumpiga fönsterkorsen
ruta golfvets soliga fläck.
Vid det ena en törnroshäck
tittar undrande in genom rutan,
som den blommande busken förutan
prunkar med pelargonier täck.

Genom surrandet höres tydligt
dalkarsklockans ticke-tick.
Brunpolerade lister prydligt
rama väggarnes kopparstick
som ett svinnande ögonblick
kvällsolstrålarne kolorera;
refflade skåp och skänkar med mera
te sig pärlgrå i gammalt skick.

Trenne släktled redan i huset
fostrats, sen farfars far det byggt,
lyssnat som små till vattenbruset,
jollrat vid spinnrockshjulets flykt
och, som vuxna, sig burgna tyckt
vid att rasterna här fördrifva,
mättats vid målad slagbordsskifva,
slumrat å pinnsöfsätena tryggt.

Tusen liknande enkla härdar,
hem för Sveriges kvinnor och män,
undangömda lyckliga världar,
bär vårt älskade Sverige än, —
fostrande flicka och ungersven,
söner och döttrar åt fosterjorden,
hvilka för hemmet i höga norden
gifva ett sträfsamt lif igen.

Sveriges framtid i skötet bär du,
stuga i dalen, fast ringa blott!
I din ringhet skönare är du
än den rikets resliga slott.
Ack, jag ville ej byta din lott
mot palatsers, om än så lysande,
inom murarne ofta hysande
sorgeämnen i rågadt mått!

Ronneby köping.

Till en barndomsvän.

Då jag i sången söker återkalla
det forna Ronneby,
en hjärtlig trefnadsdager ser jag falla
på liten vacker by.
Jag ser, i hufvudsak,
en samling tegeltak
och rödfärgstrukna hus i solskensmättadt grönt:
en löfinbäddad by af åldrigt tempel krönt,
med sina gårdar, sina gator alla.

När sommargrönskan bytts mot vinterdrifva
med köldens knäpp i knut,
när mars var kommen dit med vår och vifva,
jag minns hur det såg ut —
och hur i junidar
det åter skrudadt var
och sist i höstetid bland glesa kullar stod
med björkars blad i gult och lönnars blad i blod,
försilfradt af septembermånens skifva.

* * *

Det är april med sol och vackert väder
och stadig västlig vind,
när knoppar springa fram på rönn och fläder
och hägg och lönn och lind.
I morgonsolens sken,
af skurar tvagen ren,
storgatan ligger blank och tyst och mänskotom.
I täpporna stå krusbärsbuskarne i blom,
och tvätterskor vid åbron klappa kläder.

På gårdarna till torkning hänger tvätten
och blåser bländhvit opp.

I parken pojkar under träd-skeletten
slå boll och spela topp.

Dufflocken gör en lof
med korta mellanskof.

De muntra starar kommit åter till sin hålk
med hälsning sunnanfrån och frid åt husets folk,
och lärkan drillar jubel öfver slätten.

* * *

Så är det sommar och vid middagstiden
när solen gassar hett,
från dammig trottoar är skuggan skriden
och klockan går på ett.

I gyllne solskensbad
står brännhet husfasad,
där innanför i doft af döfvande jasmin
man dåsar bakom fälld markis och rullgardin
och önskar dagen vore väl förliden.

Ett fat med röda rosor uti vatten
på lusthusbordet står,
bikupan sprider lukt af honungsskatten
och ljuflig skugga rår.
I täppan dagen lång
är lif och surr och sång,
tills hettan tager af vid dagsarbetets slut,
när åttaringningen från tornet tonar ut
och ljudlös skymning sjunker in i natten.

* * *

Men snart med stormar och gråvädersstämning
oktober faller på.
Löffällning följer blåsig höstdagjämning,
och kala träden stå.
Men remmar surra i
fabrik och garfveri,
och vattenfallet drifver kvarnens stora hjul.
Hvar rännil sväller upp och forsar smutsigt gul,
och ner på torget är det öfversvämning.

Den mörka kvällen oljelyktor tänder.
Ur himmel tung som bly
en mäktig nordan kyrkans flöjel vänder,
och fönsterluckor gny.
Af stilla ljus en flod
ur upplyst handelsbod
på regnblank gata gjuts. I något fönster lätt
man skymtar här och hvar en mänsklig siluett
i glödrödt sken af skymningsbrasans bränder.

* * *

Så nalkas julen. Klara klockor pingla
ur tornets ringabur.
I frostig dagluft röda rökar ringla,
en flyktig skykontur.
Inunder alla tak
är slakt och byk och bak,
på torget salubjuds från stånd och landtmanslass.
Ett posthorn ljuder gladt. I vind som hviner hvass
från stängen gnisslar bagarns gyllne kringla.

Decemberdagen följs af tidig kvällning
— i luften bjällerklang.

För barnen tänder någon julutställning
sin fönstertransparang . . .

O julkvällshärlighet
med gran och småpaket,
din fröjd, som mycket mer, för andra gifvit rum.
Ack, barnets glädjesvall är väl på ytan skum
men lämnar kvar af guld en bottenfällning.

* * *

För andens öga minnesbilder draga,
ett ändlöst, brokigt tåg.

Hur daggfrisk poesien fordomdaga
på allt i lifvet låg!

Dess klara ekoljud
oss bär ånyo bud

hvar gång af minnens mängd vi öfverväldigats.

Var hälsad, barndomsbyggd! Var hälsad tummelplats
för äfventyr ur gosselifvets saga!

Husmodern.

Må andra sjunga snillets lof
och kvinnofägring fira,
med hyllning i behagens hof
åt en förgänglig spira;
jag sjunger, husmor, ditt behag
med enkla ord och strängaslag
och vill i verk och visa
din stilla gärnings hvardagslag
och dina dygder prisa.

Du äger hjärtats snille, du,
och vacker är du äfven.
Den andestarka husets fru
vid sländan och i väfven
af ålder mötts med vördnad stor
som mannens maka, barnens mor
och hemmets vårdarinna.
I sagan och i sången bor
en bild af nordens kvinna.

Och hennes gärning är ännu
att tänka, styra, ställa
för veckans alla dagar sju
och aldrig modet fälla.
I hvarje syssla hemmastadd
och ordningen förkroppsligad
hon knoga skall och spara.
Och hvitt som hennes fönstervadd
skall hennes linne vara.

Den första uppe, sist i säng
på allt hon noga vakar.
Hon blott emot sig själf är sträng,
fördrager och försakar.
När andra dra på lustparti,
hon måste oftast hemma bli
och gå i middagsstöket,
i linneskåp och skafferi,
i källaren och köket.

Ett ur med visaren isär
blir utan nytta buret.
Och, husmor, du för hemmet är
hvad visaren för uret.
Du klagat att med allt ditt spring
du åstadkommer ingenting
af fortbestånd. — I gamman
du håller, lik din nyckelring,
de spridda krafter samman!

Och är väl detta intet värdt,
att kära munnar mätta,
att allt du håller dyrt och kärt
få hjälpa ömt tillrätta,
att vara få i fröjd och ve
det egna hemmets goda fe,
med bot för hvarje skada,
att kunna mot de sorgsna le
och glädjas med de glada?

Du är ju, du, en bild i smått
af alltets höga moder,
och verkar i det tysta godt,
och är det helas roder.
Af evighetsnatur är allt,
om glömdt, om prisadt tusenfaldt,
det sista med det första.
Och hvarje kall af redlig halt
är stort inför det Största.

Blomdoft i februari.

I soln i fönsterkarmen stå
den långa nordanvinter
de starka röda, milda blå
och hvita hyacinter.
Väl hölja drifvor jordens stoft —
men som från högblått himmelsloft
en flyktig fläkt af majdag
oss gifs i deras doft.

Försänker man sig helt däri,
så trollas fram för blicken
en insjöbit, ett skogsparti,
en skärgårdsbild på pricken.
Det doftar sälta, doftar vår,
och örat hör hur svallet slår . . .
Till sommarlif på landet
ens längtan stadigt står.

Så är det ock — jag tänker —
då något verk af skönhetsid
åt själen vårbud skänker
i världens vintertid.
De blommor små i konst och dikt
— en ton, en bild, en känslobikt —
de röra hjärtats strängar
och bringa dem i svikt.

Ej längre ut man härdar,
man förs mot klara solars klot
och hastar drömda världar
och glada himlar mot.
En stund en frigjord stoftets träl
man jublar jorden sitt farväl —
och för en evig sommar
man bärgad ser sin själ.

Vid en ung flickas död.

"Ofta plögade hon säga:

— Mamma, jag längtar efter något, men kan ej med ord uttrycka hvad.

— Kanske efter våren, efter hälsan? . . .

— Nej, icke det!

Så en gång yttrade modern:

— Säkert är detta osägbara intet ringare än den evighetslängtan, som Gud nedlagt i hvarje människas själ. Anna säkert är det så!

Då tyckte hon att svaret var funnet, och frågade aldrig mera."

I hvarje själ — om brännande, om svag
om klart förnummen eller omedveten,
på djupet rör sig, jämlikt lifvets lag,
en längtan efter Gud och evigheten.

Ej ens en moders kärlek fullt förmår
att gifva namn åt denna djupa trånad,
som gäller, ack, en evig himmelsk vår —
och ej en flyktig jordisk blomstermånad.

Hur ofta, när från dödens Adams-arf
vi söka oss och våra kära frälsa,
ta vi ej miste om vårt rätta tarf,
som är: ej kroppens, utan själens hälsa!

Vi hafva säkert alla detta rönt.
Oss hvarje dödsbädd samma lärdom bjuder,
som nu, blott mera älskligt, mera skönt
vid Annas graf, den tidigt redda, ljuder.

Jag minnes Anna. Jag kan höra än,
närhelst jag vill, den lugna milda rösten,
som lifvade vår lek om sommaren
och bjöd sitt afsked, alltid blid, om hösten.

Lik Skärsjövågen, vid hvars stränder täckt
vi lingon letade i furuskogen,
var hennes själ med källans klarhet släkt
med skogens gudsförkunnelser förtrogen.

På Davidskulle mången molnfri dag
med eklöfskransar vi i skuggan lekte;
hon sårad svala bar till vattendrag
och, själf en hemsjuk fågel, henne smekte.

Ja, det var då. Det var i sommarns dar.
Nu är hon borta. Hösten kommit tida.
Och lekkamraten, som hon lämnat kvar
har intet återseende att bida. —

Hvar finnes ordet, som i sorgens natt
med ljus och hjälp föräldrars ve hugsvalar?
Det finns, det finns! Och hoppet lyssnar gladt,
när lugn och segerviss, förtröstan talar.

»Vi träffas åter, ömt farväl till dess!» ...
Så aningsrikt, så längtansfullt det låter,
som vindens suck i dunkel sorgcypress,
som när melodiskt dalens källa gråter.

Hvad himmelsk lust! Af inga skrankor stängd
får själen fritt i högblå eter bada
och tumla om i paradisisk ängd
bland syskonsjälur öfverjordiskt glada.

Men barnet, som från hemmet gått förut,
de sinas ankomst ifrigt efterspanar.
Och när sin famn det sträcka får till slut,
hvad gränslös fröjd, som knappt ett hjärta anar!

Hemtnad.

Ute snöar det jämnt och tätt,
luften är fylld af fallande flingor,
som i bländhvitt trädgården klädt
tätande plankets springor.

Kvistfin rimfrostspunnen björk
drömmer, i drifvorna innesluten.
Snart därute står kvällen mörk,
och det knäpper i knuten.

Mellan snötyngd och grenrik lönn
skymtas från fönstret åt terrassen,
huru på vägen hästar i snön
knoga på arbetslassen.

Backens barnflock spänstigt och ungt
stimmar kring kälkarna. Näjden är frusen.
Genom dunklet, punkt vid punkt,
tindra från stugorna ljusen.

Inne syssla vid bordets duk
under tystnad flitiga händer,
ut öfver golf och matta mjuk
lampan sitt skimmer sänder.
Kretsen lyssnar i ostördt lugn,
— boken som läses fångslar och tjusar —
medan muntert i kakelugn
brasan sjunger och susar.

Stämningar komma, stämningar fly.
Öppnas i salen kakelugnsluckan,
hör man genom flammornas gay
ekot af vindens suckan.
Snart af dagrars och skuggors lek
vinklarna fyllas. Skenet förvirrar.
Öfver möbelns bonade ek
flackande rödt det irrar,

lyser hörnrumsinteriören,
brådt för spegelskifvorna skyggar,
studsar mot statyetternas hörn,
stafvar på böckernas ryggar,
fladdrar kring taflorna hit och dit
öppnande vyer af växlande tycke,
än en strandbild, en barrskogsbit,
ett leende insjöstycke.

Och förrn stämningen, plötsligt väckt,
hunnit flykta och känslorna svalna,
tanken på starka vingar sträckt,
medan bränderna falna,
bort utöfver den svenska mark,
skumma skogar och hvita sjöar,
där på vattnen isen är stark
och i skogen det snöar.

Och jag ser, medan ute yr,
stadshem och landthus i vintertider.
Dagen under stök och bestyr,
bjällerklingande, skrider.
Men när skymningen fällt sitt dok,
samlas kring lampan aftonkretsen,
bjuder vid glam och en rolig bok,
splitet och sorgerna spetsen.

Varma lyckliga svenska hem —
eld i ugnen och snö på taken.
Långa vintermånader fem
glädjen hållen I vaken.
Hjärtats soliga sommar — hell,
som, då den yttre oss lämnat, varar
och ännu i skymmande kväll
trefnad åt hemmen sparar!

Skansen.

På lummig Djurgårdshöjdplatå,
ej nådd af kvalm från hufvudstaden
finns, allom känd, en landtlig vrå
med friska fläktars spel i bladen,
ett litet stycke svensk natur
med björk och fur
och våra skogars vackra djur.

En sommardag i solens sken
hur kärt, hur stämningsfullt att vandra
bland dessa stugor, en och en,
som ligga, spridda om hvarandra,
i skogens bryn — af skådeting
en sluten ring,
med liffull nutid utomkring!

De flyttats hit i löfvigt skygd
från lapplandsfjäll och fäbodvallar,
från bergslagstrakt, från blekingsbyggd
och skog där vallhjonslåten kallar,
från näjd där dalamännen bo,
från smäländsk mo,
där armt bland ljungen tallar gro.

Ditin i Mora-hyddan träd!
Bak rutan, som mot vägen vetter,
kan spanas id vid svarf och städ.
På backen beta några getter,
och inne, ofvan kubbestol
med fars fiol,
hörs pendelknäpp och vaggvisgnol.

Där björken går i höjden rak
står blekingsbondens ryggåsstuga.
Kring timrad vägg och torflagdt tak
en krans af ljusa kronor buga,
och täppan ger, med blomma, bi
och löfparti,
åt allt sin friska poesi.

En flamma slår ur ugnens svalg,
när ingångsdörren öppnad knarrar,
i staken sitta ljus af talg,
och dukar pryda takets sparrar,
ur sängen pöser gullgul halm,
i spisens kvalm
stå kärl af koppar, tenn och malm.

Och kolarkojan arm och trång,
i skogens djup den tända mila!
De minna på om mödor mång,
om dagligsläp och midnattshvila,
om friska vildmarksäfventyr
från mo och myr,
där granar dofta, forsen gnyr.

Hvad här beses, till tidsfördrif,
då dessa trösclar man beträder,
var skådeplats för folkets lif,
för folkets — våra egna fäder:
en vänlig men en styfsint stam,
en allvarsam,
sig själf i sorg, i lek och glam.

Här ha de fröjdats hjärtligt blidt
och diktat livvets enkla saga,
här ha de sträfvat, ha de stridt
och lärt med jämnmod allt fördraga.
Skall falla i förgätenhet
hur bonden slet
i lerig skog, å stenig vret? —

Därnere ter sig Stockholm skönt
med sol å murar och fasader.
Det ligger där af spiror krönt,
med gator, parker, esplanader,
med vattenspeglar, kajers krans
kring böljors dans,
och badar sig i solens glans.

Du dagens unga svenska ätt,
med hvilken lifvet handskas varligt,
kom hit, att fädrens lefnadssätt
och enkla seder skåda klarligt!
Kom, se vår broder lappens jord,
hans hem, hans bord
däruppe i den höga nord!

Och tänk på fädrens tunga fjät,
på kamp, hvars frukter vi få skörda!
Vårt land — lär hjärtligt älska det!
Och i dess folk vårt Sverige vörda!
En gång blir detta landet ditt.
Väl dig, såvidt
du lämna kan det lika fritt.

Till Viktor Rydberg.

Den 18 December 1892.

Hjältehög, med siardraget öfver panna tankediger,
reser sig en bild — en kämpes, som sitt stål åt rätten
viger . . .

Manande du står och mäktig, aldrig nådd af vindens
kast,

visande från tidens vågsvall mot hvad evigt är och fast.

Idealens höge stridsman, oberörd af stundens tycken
smider du till trygd och prydnad tankens svärd och sän-
gens smycken.

Grubblare på tingens gåta, barnafrom och mannavis
sjunger du om ett i själen hägnadt skönhetsparadis.

Du är den, som, gudaelden bärande i konstrikt käril,
den till hälften släckta lågan återtändt på sångens äril:
mästersångaren i norden, som dess korer förer an —
våra striders, våra lekars, våra drömmars märkesman.

Sedan dagen då du modigt öfvergaf den diktens julle,
som i rosig morgontimme ut mot solen styra skulle,
under stormar, strid och fara, under mödor utan namn
månget vetenskapens rangskepp tryggt du lotsat har i
hamn.

Din är äran att ha biträdt ljusets lära, din bedriften
att ha fört dess sak mot seger genom tunga vapenski-
ten.

Dock, jag vet, du var ej ensam: medlet blott i Herrens
hand
att försvaga våldets välde, lägga mörkrets makt i band.

Och af jullen, lydigt lämnad, byggd af dröm från strål-
 full gryning,
 kastas undersköna «spillror» upp med hafvets aftondy-
 ning.

Hinna fick han, härligt hinna sagoön på rytmer rik,
 medan hafvet mängt i dikten in sin sorlande musik.

* * *

Så vi vant oss se dig ömsom svärd i tankens verkstad
 slipa,
 ömsom stämningar och känslor själfvullt fint i flykten
 gripa —
 vapensmedjans mäster Gudmund så var målarstugans ock.
 Tager tänkarn vår beundran, skalden tar vår kärlek dock.

Ja, vår kärlek. Ädle store! Ord förmå ej tolka glöden
 Af de känslor här i lifvet, hvilka öfverlevva döden . . .
 Bland de många, som ha funnit ledning, hjälp och ljus
 hos dig,
 en jag vet, hvars kärlek brinner djup och stark och in-
 nerlig.

Tidigt greps hans själ af rösten, som ur dina skrifter
 talar,
 denna röst, som ömsom skakar, ömsom lifvar och hug-
 svalar.
 Tvekan flytt, se'n idealen tände sig för tryggadt hopp,
 liksom dimmorna i dalen, sedan solen runnit opp.

Ack, ännu ett barn han känt dig! — Hur, när Snöfrid
 stolt förkunnar
 dygdens stränga lag, han andlöst lyssnat har med gossen
 Gunnar!
 Hur som pilt han se'n har eldats af Dexippos' piltars
 bragd
 och i striden stått dem nära leende och oförsagd!

Hur han sedan halft med undran halft med bäfvan följt
 din bana,
 då du gått att inför världen veckla ut Messias' fana,
 då du gått, en skald som ingen, att till starka stränga-
 slag
 sjunga frihet alla fångar under själfviskhetens lag!

* * *

Hyllningsropet, då det når dig, är väl mest de bildnings-
rikes,
men det finns i dina leder många meniga desslikes.
Det är deras tro och lofven, deras djupa hjärtelag
denne yngling, själf den minste, ville tolka dig i dag.

Tag ett jubelrop från Sveriges alla ynglingar och gos-
sar,
hvilkas bundna sköna drömmar du så kärleksfullt för-
lossar.
Se den unge — hur han kufvar spotska tankar, fegt
begär,
att bli modig, stark och ödmjuk, som en älskad stämma
lär.

Tag en hälsning ifrån vettets, ifrån konstens ämnessven-
ner,
dem som kunskapshungern gnager eller skönhetstörsten
bränner.
Aldrig glömmas skall din maning att i mödan tåligt
from
blott till hjärtats utslag lyssna, ej till dagens lösa dom.

